

Eén God is de Schepper

"In het begin schiep God de hemel en de aarde" (Genesis 1:1)

Als Christen geloof ik dat God de Schepper is van het hele universum. Maar het geloof in de schepping ligt onder vuur. De moderne wetenschap lijkt de Bijbel tegen te spreken door met alternatieve verklaringen te komen voor het ontstaan van het heelal. Die alternatieven maken het Bijbelverhaal in Genesis overbodig, zo wordt beweerd. Maar doen ze dat ook? In dit hoofdstuk wil ik laten zien dat de moderne wetenschap de Bijbelse schepping juist ondersteunt. Daarnaast zal ik vanuit de Bijbel laten zien wat de identiteit is van de Schepper. Is Hij een drie-eenheid, zoals de meeste Christenen wordt geleerd, of is Hij alleen? We zullen de Bijbel onderzoeken en kijken tot welke conclusie de tekst ons brengen zal.

Iedereen heeft zich wel eens afgevraagd waar ons universum vandaan komt. De majesteitlijke pracht van in die immense, donkere kosmos met haar ontelbare sterrenstelsels verwondert en intrigeert de mensheid al vanaf het begin. Hoe is dat alles ontstaan? Waarom is er dit onvoorstelbaar grote heelal en waartoe dient het? Gedurende de menselijke geschiedenis hebben diverse denkers verschillende verklaringen geopperd.

De oude Grieken dachten dat het heelal eeuwig, oneindig en zonder oorzaak was. De goden gaven weliswaar orde en structuur aan de kosmos, maar alle materie bestond noodzakelijkerwijs vanuit zichzelf, en was dus niet geschapen. Die visie, verdedigd door onder andere Plato, heeft eeuwenlang het denken over de oorsprong van het heelal bepaald. Deze gedachtegang contrasteerde natuurlijk met de Bijbelse, Joodse opvatting, waarin God vanuit letterlijk het niets alle materie en energie in het heelal in één keer maakt. Dit wordt kernachtig uitgedrukt in Genesis hoofdstuk 1 vers 1: "in het begin schiep God de hemel en de aarde".

Christenen schrikken vaak terug om over de Bijbelse schepping te spreken. De oorzaak daarvoor is helaas voornamelijk gelegen in de eeuwige controverse rond de evolutietheorie, een denkwijze die gebaseerd is op naturalisme¹⁰. Nu zijn er grote wetenschappelijke bezwaren tegen deze theorie, maar een discussie hierover zou nu te ver voeren. Voldoende te weten is dat geen van beide zijden overtuigend kan bewijzen dat evolutie waar of onwaar is. Wat echter belangrijk is voor de Christen is dat dit heikele thema vermeden kan worden, door de focus te leggen op het meer fundamentele vraagstuk: het ontstaan van het heelal als geheel, met alle natuurwetten, materie, energie, ruimte en tijd. Daartoe moeten we eerst even terug in de tijd naar een wellicht onverwachte setting: die van het elfde eeuwse Bagdad.

Deze elfde eeuw was de bloeitijd van de moslimwereld op gebied filosofie en de wetenschap. Moslimtheologen zoals Averoes herontdekten de oude Griekse

¹⁰ Naturalisme is de opvatting dat de werkelijkheid alleen uit materie bestaat, zonder de noodzaak van een apart geestelijk domein.

geschriften van Aristoteles en Plato. In die tijd was het katholieke Christendom diep verzonken in theologische duisternis door voortdurende geschillen, machtsspellen en religieuze conflicten. De dure en weinig zinvolle kruistochten slokten bovendien alle aandacht en rijkdom van de Christelijke koningen en pausen op. Het is in die setting dat in de moslimwereld een nieuwe manier van denken over de oorsprong van het heelal ontstond. De islamitische geleerde aan het hof van de kaliefen van Bagdad, Mohammed Al-Ghazali, schreef een uitgebreide kritiek op de algemeen geaccepteerde kosmologie van de Griekse filosofie, waarin hij ook stelling nam tegen het idee dat het heelal eeuwig is en zonder oorzakelijk begin¹¹.

Al-Ghazali redeneerde als volgt: het heelal moet volgens hem ooit begonnen zijn te bestaan. Hij leidde dit af op basis van de praktische onmogelijkheid van een oneindige reeks. Oneindigheid is weliswaar een valide (abstract) begrip uit de wiskunde, maar in de materiële werkelijkheid zal er nooit iets bestaan dat werkelijk oneindig groot is. Zo zal een oneindige reeks gebeurtenissen uit het verleden nooit in het "nu" kunnen aankomen. Maar het "nu" bestaat. Dit soort contradicties leidden hem ertoe om echte oneindigheden in de natuur (zoals een eeuwige reeks gebeurtenissen in het verleden), te verwerpen¹². Als het heelal niet oneindig lang bestaan kan hebben, dan heeft het dus een begin in de tijd.

Alles dat begint te bestaan heeft, voor zover we weten, altijd een oorzaak. Het is een bekend principe uit de dagelijkse realiteit dat "niets" alleen "niets" voortbrengt. We weten bijvoorbeeld dat dorpen en koeien niet zomaar zonder oorzaak uit het niets verschijnen. De pan met melk kookt over omdat hij verhit wordt op het fornuis, en de tv gaat aan omdat ik de afstandsbediening gebruik. Oorzaak en gevolg dus. Er bestaan simpelweg geen gevolgen zonder een oorzaak¹³. Een heelal dat begint te bestaan, moet een oorzaak hebben.

Tegenwoordig maakt het *kalam* ("*kalam*" betekent "*begin*") *kosmologische argument*, zoals het heet, een ware comeback binnen de Christelijke theologie¹⁴. Want als het heelal een oorzaak heeft, wat is dan die oorzaak? Per definitie moet die oorzaak buiten alle ruimte, tijd en energie in het materiële heelal vallen. De enige overgebleven kandidaat is een eerste oorzaak die onbegrensd, tijdloos, immaterieel en zonder oorzaak is (dus eeuwig bestaat). Dat zijn precies de kenmerken van de God van de Bijbel. Daarnaast moet deze oorzaak ook een persoon zijn. Een abstracte kracht als eerste oorzaak voldoet niet, want alleen een persoonlijke God kan vanuit een intentie handelen, en zo vanuit het niets alles tot stand brengen. De schepping van het universum is aldus de vrije

¹¹ Zijn werk genaamd "The Incoherence of the Philosophers".

¹² Voor een modern argument tegen een praktische oneindigheid, zie de "Hilberts hotel" paradox: http://nl.wikipedia.org/wiki/Hilberts_hotel.

¹³ Een veel gehoord tegenargument tegen deze "wet van de causaliteit" is dat van de kwantumfluctuatie. Een kwantumfluctuatie is een paar van virtuele deeltjes die verschijnen en bliksemsnel weer verdwijnen in de lege ruimte. Maar een kwantumfluctuatie is geen "iets uit niets". Het is een "iets uit iets" namelijk materie uit het met virtuele deeltjes kolkende energieveld van de ruimtetijd.

¹⁴ William Lane Craig, *Reasonable faith*, 3rd ed. 2008, Crossway books, p 111 - 156

expressie van de goddelijke wil, en niet een toevallige gebeurtenis of een eeuwige toestand.

Het mooie van het kosmologische argument is dat het logisch waterdicht is, en stoelt op algemeen geaccepteerde filosofische principes. Maar nog frappanter is dat het de laatste decennia op spectaculaire wijze wordt ondersteund vanuit de seculiere wetenschap! De moderne kosmologie gaat uit van een uitdijend heelal op basis van de wetten van Einstein. In 2003 ontdekten drie wetenschappers dat elk soort heelal of multiversum dat aan deze voorwaarden voldoet een absoluut begin moet hebben in de tijd¹⁵. Inmiddels is hun theorie algemeen aanvaard. Dit betekent dat nu ook de wetenschap de Joods/Christelijk/islamitische visie van een heelal *dat begint te bestaan* ondersteunt.

Alleen een ongeschapen, eeuwige, immateriële en persoonlijke Intelligentie kan verantwoordelijk zijn voor het begin van het heelal. Immers, het heelal met alle materie en energie is op een bepaald moment begonnen te bestaan, en is dus door iets anders dan het heelal veroorzaakt. Een materiële oorzaak zal altijd tekortschieten omdat het zelf een oorzaak vereist. Een hyperintelligente Maker is de logische consequentie¹⁶.

Christenen herkennen hierin meteen het Bijbelse scheppingsverhaal. De eerste daad van God in de Bijbel is de schepping van het universum. In Genesis hoofdstuk 1 worden hemel en aarde geschapen. De eerste drie verzen luiden als volgt:

Genesis 1:1-3 *In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed; en de Geest van God zweefde boven het water. En God zei: Laat er licht zijn! En er was licht.*

Nu dat we overtuigd kunnen zijn dat God verantwoordelijk is voor de schepping, dring de vraag zich op: wie is dan precies die God? Wat kunnen we afleiden uit de Bijbel over Zijn identiteit?

De tekst van Genesis suggereert dat slechts één persoon betrokken is bij de schepping. Er staat: *God zei*, niet: *goden zeiden*. Het woord vertaald als "God" in vers 1 is het Hebreeuwse *Elohim*. Dat woord is taalkundig gezien meervoud. Toch wordt het als enkelvoud vertaald. De reden is dat *elohim* meerdere betekenissen kan hebben, en zowel enkelvoud als meervoud kan aanduiden. De context van de zin, en dan met name het werkwoord, is dan bepalend. In dit geval is er sprake van enkelvoud, omdat het werkwoord (*schiep*) enkelvoud is¹⁷.

¹⁵ A. Borde, A. Guth and A. Vilenkin, *Inflationary space-times are not past-complete*, Phys. Rev. Lett. 90 151301 (2003)

¹⁶ Soms krijg je de vraag: wie heeft God gemaakt? Maar deze vraag onthult een verkeerd begrip van de definitie van God. God heeft geen oorzaak, want Hij is nooit begonnen met bestaan, maar bestaat noodzakelijk en tijdloos.

¹⁷ Soms hoor je nog wel eens iemand beweren dat *elohim* betekent dat God een drie-eenheid is. Het mag duidelijk zijn dat deze conclusie zonder enige grond is, gezien de betekenis van het woord.

Sommige theologen trachten in deze verzen al de "verborgen" drie-eenheid herkennen. Ze beweren dat "God" in vers 1 alleen naar de Vader verwijst, en vervolgens dat vers 2 en 3 spreken over respectievelijk de Heilige Geest en het Woord. Maar we zien dat de woorden "Laat er licht zijn" *uit* God komen. Dat is problematisch voor de drie-eenheid, omdat volgens de definitie ervan alle personen in de drie-eenheid eeuwig bestaan en gelijk aan elkaar zijn. Maar het Woord dat uit God de Vader komt in vers 3 is afhankelijk van de Vader, omdat Hij de voortbrenger ervan is. Dit is in flagrante tegenspraak met de definitie van de drie-eenheid, waarin het Woord een aparte persoon is, die buiten de Vader bestaat.

De woorden die God spreekt betreffen uiteraard geen aparte persoon genaamd "het Woord", maar zijn simpelweg God zelf die spreekt. In vers 5 krijgen we belangrijke nieuwe informatie over de God, namelijk dat deze God een *Hij* is. Er is dus geen co-Schepper bij de schepping betrokken:

Genesis 1:5 *En God noemde het licht dag en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de eerste dag.*

Wie noemde de duisternis nacht? *Hij* noemde het zo. Het zal de lezer niet verbazen dat Trinitarische kerkvaders alles uit de kast hebben gehaald om aanwijzingen te vinden voor de doctrine van de drie-eenheid in het scheppingsverhaal. Daarom hebben theologen vaak voorgesteld dat het gebruik van een meervoudsvorm in vers 26 een verwijzing is naar de nog verborgen drie-eenheid:

Genesis 1:26 *En God zei: Laten Wij mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en laten zij heersen over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht, over het vee, over heel de aarde en over al de kruipende dieren die over de aarde kruipen!*

27 *En God schiep de mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen.*

Het eerste dat opvalt is dat het *Ons* in vers 26 elk getal groter of gelijk aan 2 kan vertegenwoordigen. Er is geen enkele reden om te concluderen dat *Ons* alleen maar verwijzen kan naar het getal 3. Een dergelijk generiek gebruik van een meervoudsvorm heeft dus geen enkele logische connectie met een drie-eenheid.

Als de meervoudsvorm in vers 26 op meervoudigheid in de Godheid zou duiden, dan is vers 27 in conflict met zijn voorganger, want God spreekt daar als een enkele persoon. Voorstanders van de drie-eenheid lossen dit op door "God" in vers 26 als de drie-eenheid op te vatten, terwijl "God" in vers 27 alleen de Vader zou zijn. Helaas kun je met dit soort intellectuele gymnastiek alle kanten op. Zie bijvoorbeeld het volgende vers uit Jesaja:

Jesaja 9:5 *Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven,*

en de heerschappij rust op Zijn schouder. En men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst.

Op basis van deze opsomming zou ik kunnen postulieren dat de Zoon van God bestaat uit vijf personen genaamd Wonderlijk, Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader en Vredesvorst. Ik zou een stap verder kunnen gaan en beweren dat een Christen gedoopt moet worden in de naam van alle vijf om gered te kunnen worden...

Uiteraard beseft iedereen die kritisch nadenkt dat we op deze manier geen doctrines kunnen opbouwen. Helaas is dat wat veel Christenen wel doen, en tegenstanders van het Christelijke geloof likken er hun vingers bij af!

Adam is gemaakt naar de Beeltenis van God staat er geschreven. Als Adam daarmee tevens de beeltenis is van drie hemelse personen, dan missen er dus twee. Adam is namelijk slechts één persoon. Als één enkele persoon de beeltenis kan zijn van drie personen, dan mist er dus veel in die gelijkenis. De gelijkenis is dan meer een soort woordvoerder of vertegenwoordiger van een collectief, zoals een volksvertegenwoordiger een groep kiezers vertegenwoordigt. Maar de Bijbel maakt duidelijk dat de Zoon van God de Beeltenis is van de Vader Zelf:

Johannes 14:9 (...) *Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien (...)*

Mattheüs 3:17 *En zie, een stem uit de hemelen zei: Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb!*

Het is voor iedereen duidelijk dat Jezus van Nazareth één persoon is en niet drie. Jezus zegt echter dat de Vader zichtbaar is *in Hem*. De Vader laat vanuit de hemel weten dat de Zoon Zijn Zoon is, als Hij zegt: *Mijn geliefde Zoon*. De Beeltenis van God is dus de Beeltenis van een enkele Persoon, de Vader, en niet van drie.

Indien de tweede persoon van een drie-eenheid, genaamd het Woord, tevens de beeltenis is van de eerste en de derde persoon, dan is er bovendien een fundamentele ongelijkheid tussen de drie personen onderling. En dat is weer strijdig met het absolute gelijkheidsbeginsel binnen de theologische drie-eenheid. Waarom heeft bijvoorbeeld de Vader of de Heilige Geest niet zijn eigen beeltenis?

We moeten de realiteit hier onder ogen durven zien. Als God een drie-eenheid is, dan is het buitengewoon vreemd dat Hij duizenden jaren lang dat belangrijke feit verbergt voor Zijn volk, de Israëlieten. God legt steeds weer sterk de nadruk op het feit dat Hij, en Hij alleen, God is. In vers 27 zien we dat God zeer nauwkeurig formuleert als Hij onderscheid maakt tussen de persoon van Adam alleen, en Adam en Eva samen: *naar het beeld van God schiep Hij hem; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen*. Waarom is God dan niet even precies als het gaat om Zijn eigen identiteit? Trinitariers houden vol dat men moet geloven in de drie-

eenheid om gered te kunnen worden. Nergens echter in de Bijbel vinden we een duidelijk statement dat God omschrijft als drie personen. Moeten we werkelijk aannemen dat God alles doet om de mensen duidelijk te maken dat Hij alleen God is, en dit een voorwaarde voor Zijn genade is, terwijl Hij verzuimt de mensen te informeren over de drie-eenheid?

Het is duidelijk dat het meervoud in Genesis 1:26 geen drie-eenheid verbergt. Maar wat drukt het dan wel uit?

Experts in de Hebreeuwse taal en religie zijn tegenwoordig vrij unaniem in hun afwijzing van dit idee dat de meervoudsvormen "laten wij...maken" en "Ons...Onze" zouden verwijzen naar een verholde drie-eenheid. Momenteel is de algemene opvatting onder Bijbelgeleerden dat de meervoudsvorm "laat Ons" betrekking heeft op Gods majesteitelijkheid en/of de aanwezigheid van Zijn engelen. God betreft de engelen bij de schepping, hoewel God Zelf duidelijk de enige is die echt creëert. Dat laatste blijkt uit het enkelvoud in vers 27, waarin staat dat *Hij scheidt* en niet *wij scheppen*. God is dus alleen in de daadwerkelijke schepping, hoewel engelen kunnen assisteren in de vorm van lofprijzing of als boodschappers. Het feit dat God soms in meervoudsvorm over Zichzelf spreekt tot zijn engelen, blijkt ook uit Genesis 3:22:

Genesis 3:22 *Toen zei de HEERE God: Zie, de mens is geworden als één van Ons, omdat hij goed en kwaad kent. Nu dan, laat hij zijn hand niet uitsteken en ook van de boom des levens nemen en eten, zodat hij eeuwig zou leven!*

Vervolgens plaats God een engel bij de ingang van het paradijs om te voorkomen dat de mens nog terugkeren kan (vers 24). Een andere mogelijke verklaring voor de meervoudsvorm "wij", is het gebruik van *pluralis majestatis*. De Koninklijke meervoudsvorm als mogelijk interpretatie voor "laat Ons" wordt ondersteund door diverse (Trinitarische) bronnen¹⁸. Onder andere de bekende New International Version (NIV) geeft het volgende commentaar bij Genesis 1:26:

Us . . . Our . . . Our. God speaks as the Creator-king, announcing His crowning work to the members of His heavenly court. (see 3:22; 11:7; Isaiah 6:8; I Kings 22:19-23; Job 15:8; Jeremiah 23:18)

De *NET Bible* geeft het volgende commentaar:

Gen 1:26 (NET Notes)

1 sn The plural form of the verb has been the subject of much discussion through the years, and not surprisingly several suggestions have been put forward. Many Christian theologians interpret it as an early hint of plurality within the Godhead, but this view imposes later trinitarian concepts on the ancient text.

¹⁸ Bronnen zoals: Keil & Delitzsch Commentary on the Old Testament, Hendrickson Publishers, 1996, The Ryrie Study Bible, Liberty Annotated Study Bible.

Christelijke theoloog Gordon J. Wenham van Trinity College Bristol is een vooraanstaande expert in het Oude testament. Hij schrijft over Genesis 1:26:

"Christians have traditionally seen [Genesis 1:26] as adumbrating [foreshadowing] the Trinity. It is now universally admitted that this was not what the plural meant to the original author."¹⁹

Het boek Genesis is echter niet de enige getuige in de Bijbel over de schepping. Keer op keer toont de Bijbeltekst aan dat God alleen de schepper is, en Hij geen co-Schepper nodig heeft. De profeet Jesaja is duidelijk over de identiteit van de Schepper:

Jesaja 44:24 *Zo zegt de HEERE, uw Verlosser, Uw Formeerder van de moederschoot af: Ik ben de HEERE, Die alles doet: Die de hemel uitspant, Ik alleen, Die de aarde uitspreidt door Mijzelf*

De Bijbel is helder: God, Hij Zelf, schept alleen. Als er werkelijk twee extra hemelse personen bij de schepping betrokken zouden zijn, dan zou God moeten zeggen: "Wij zijn de Heere, die alles doen ... Wij samen ...". Het karakter van God is namelijk dat van waarheid en rechtvaardigheid. Als er twee andere personen een rol spelen bij de schepping, dan zou Gods karakter vereisen dat Hij ze op zijn minst de nodige eer zou geven. Maar niets van dat alles is terug te vinden in het Woord. God zegt: "ik alleen". En drie personen zijn nooit een "ik alleen".

Tegenwoordig hecht men in de professionele zakenwereld veel waarde aan teamwerk. Alles moet zoveel mogelijk samen, en de behaalde resultaten zijn vooral een collectieve prestatie. Mensen houden van een groepsgevoel, zoals een voetbalelftal dat een overwinning behaalt. Iedereen heeft een aandeel, iedereen wint. Kan het zijn dat de mens deze collectieve behoefte aan "teamwork" wil projecteren op Gods schepping? Eenlingen worden in de huidige netwerksamenleving in toenemende mate als verdacht beschouwd. Afwijkend gedrag is al snel pathologisch. De werkelijkheid is zo complex geworden dat individuen, hoe briljant ze ook zijn, niet meer voldoen. De tijden van geniale eenlingen als Einstein, Mozart of Cruijff lijken voorbij. We moeten echter niet vergeten dat het onze menselijke *bependingen* zijn die vormen van samenwerking noodzakelijk maken om tot resultaten te komen:

Genesis 11:5-6 *Toen daalde de HEERE neer om de stad en de toren te zien die de mensenkinderen aan het bouwen waren, en de HEERE zei: Zie, zij vormen één volk en hebben allen één taal. Dit is het begin van wat zij gaan doen, en nu zal niets van wat zij zich voornemen te doen, voor hen onmogelijk zijn.*

¹⁹ Gordon J Wenham, Word Biblical Commentary, Vol. 1: Genesis 1-15, 1987

Geen enkel mens bezit alle talenten, en niemand weet alles. Maar dat geldt niet voor God! Per definitie is God iemand die alle intelligentie en alle kennis die bestaat ter beschikking heeft. God is de Geniale Eenling!

Jesaja 44:6 *Zo zegt de HEERE, de Koning van Israël, zijn Verlosser, de HEERE van de legermachten: Ik ben de Eerste en Ik ben de Laatste, en buiten Mij is er geen God.*

Jesaja 45:18 *Want zo zegt de HEERE, Die de hemel geschapen heeft, die God Die de aarde geformeerd en haar gemaakt heeft. Hij heeft haar gegrondvest, Hij heeft haar niet geschapen opdat zij woest zou zijn, maar Hij heeft haar geformeerd opdat men erop zou wonen*

God zegt dus: Ik ben de Eerste, en ik ben de Laatste, er geen ander dan Mij. Deze "Ik" heeft hemel en de aarde geschapen. Sommige Trinitariërs stellen dat de "Ik" van God een soort collectieve "Ik" is van de drie personen samen. Maar dit leidt tot grote problemen met het concept van individualiteit en persoonlijkheid. Wanneer drie personen als één persoon spreken dan moet er serieus getwijfeld worden aan de authenticiteit van hun persoonlijkheden. De drie persoonlijkheden smelten op een onnavolgbare manier samen in een enkele pseudoperson. Daarmee verdwijnt het echte onderscheid tussen de personen. En dat is nu juist het kenmerk van de drie-eenheid.

Een dergelijk nieuw gebruik van het woord "ik" betreft een innovatie die niet past binnen het normale gebruik van het woord. We weten dat een paard een paard is, en een aap een aap. Een paard "aap" noemen is echter zinloos. In die zin is het omschrijven van drie personen als een "ik" dus betekenisloos, omdat daarmee taal wordt vervormd tot het niveau van woordspelletjes.

In het oude testament wordt de schepping consequent als het werk van een enkel individu voorgesteld, en niet als een collectieve prestatie. Hoe consequent is de Bijbel daarin? Een bekend principe bij de interpretatie van Gods Woord is dat van meerdere getuigen die elkaar bevestigen. Elke Bijbelse doctrine dient te rusten op minimaal twee of drie getuigen. Iemand kon onder de wet van Mozes niet veroordeeld worden zonder voldoende bewijs:

Deuteronomium 17:6 *Op de verklaring van twee of drie getuigen moet hij die dient te sterven, gedood worden; hij mag niet gedood worden op de verklaring van slechts één getuige.*

De Bijbel heeft voldoende getuigen voor het feit dat een enkele persoon, een Hij, de schepping heeft volbracht:

Nehemia 9:6 *U bent het, HEERE, U alleen. U hebt de hemel gemaakt, de allerhoogste hemel en heel het leger erin, de aarde en al wat daarop is, de zeeën*

en al wat daarin is, en U doet dat alles leven, en de menigte aan de hemel buigt zich voor U neer.

2 Koningen 19:5 *en Hizkia bad voor het aangezicht van de HEERE en zei: HEERE, God van Israël, Die tussen de cherubs troont, U bent het, U alleen bent de God van alle koninkrijken van de aarde, Ú hebt de hemel en de aarde gemaakt.*

Waarom is het zo van belang om vast te stellen dat God ondeelbaar één is? De reden is dat de glorie van God verbonden is aan Zijn identiteit. Gods aanwezigheid is gekoppeld aan het eren van Zijn wezen, en het erkennen van Hem alleen als God. De Israëlieten genoten de zekerheid van Gods bescherming tegen hun vele vijanden indien ze Zijn wetten in ere hielden, inclusief het gebod om alleen Hem te aanbidden. Op het moment echter dat ze in corruptie vervielen en vele goden begonnen te aanbidden, werden de vijanden sterker en sterker, totdat Israel door hen overwonnen werd. Pas na serieuze bekering kwam de genade van God terug in het land, en verdreef Hij opnieuw de vijanden van Israel om de vrede te herstellen.

In het Nieuwe Testament wordt duidelijk dat de kracht van God werkzaam is daar waar Hij als enige wordt aanbeden. De duivel is niet bang voor een samengestelde God, maar alleen voor de ene God van Israel:

Jakobus 2:19 *U gelooft dat God één is en daar doet u goed aan. Maar ook de demonen geloven dit, en zij sidderen.*

Een andere reden om vast te houden aan Gods ondeelbare eenheid is het belangrijkste gebod in de Bijbel, dat zegt dat we God moeten liefhebben met heel ons hart, en heel onze ziel, en heel ons verstand (Deuteronomium 6:4, Markus 12:30). Het is onmogelijk voor een mens om alle aandacht, liefde en affectie in gelijke mate te verdelen over meerdere personen. In de praktijk zal de aanbeding van de drie-eenheid daarom ook uitmonden in het voortrekken van één van de personen, meestal de Vader of de Zoon.

Het dienen en liefhebben van een enkelvoudige, persoonlijke God is echter ongecompliceerd, aangezien liefde voor één andere persoon een fundamentele menselijke eigenschap is. Denk bijvoorbeeld aan Gods definitie van het huwelijk: dat is tussen één man en één vrouw (en niet tussen een veelheid aan personen). Op elk moment kan een mens namelijk maar één andere persoon echt liefhebben met zijn hele hart. Het aanbidden van commissies of verzamelingen van personen is onnatuurlijk, en is strijdig met de unieke en ondeelbare persoonlijkheid van elk mens.

Zo belangrijk is het dat de mens slechts één God aanbidt, dat Jezus dit gebod als het belangrijkste wapen tegen de duivel gebruikt tijdens Zijn verblijf in de

woestijn. De duivel tracht al vanaf het begin het Woord van God te ondermijnen door de deur te openen naar aanbidding van andere goden. In de tijd van Eden tracht hij Adam en Eva te overtuigen zelf goden te worden, en in de tijd van Mozes inspireerde de satan het volk om een gouden kalf te aanbidden. Jezus laat met Zijn bestraffing van de duivel duidelijk weten dat er geen meervoudigheid in God is:

Mattheüs 4:8 *Opnieuw nam de duivel Hem mee, nu naar een zeer hoge berg, en hij liet Hem al de koninkrijken van de wereld zien, met hun heerlijkheid, 9 en zei tegen Hem: Dit alles zal ik U geven, als U knielt en mij aanbidt. 10 Toen zei Jezus tegen hem: Ga weg, satan, want er staat geschreven: De Heere, uw God, zult u aanbidden en Hem alleen dienen.*

Het is een zaak van leven of dood welke God wij aanbidden! Jezus draait er niet omheen en Zijn woorden spreken boekdelen: *De Heere, uw God, Hem alleen...* De duivel is niet bang van een drie-eenheid, maar hij vreest de ene ware God. Degenen die de glorie van de ene God willen verdelen over een mysterieuze commissie zullen te zijner tijd verantwoording afleggen aan de Rechter op de troon van David. Degenen die verwachten in de hemel een drie-eenheid te ontmoeten, zullen geconfronteerd worden met één God zittend op één troon:

Openbaring 4:2 *En meteen raakte ik in geestvervoering. En zie, er stond een troon in de hemel, en op de troon zat Iemand. 3 En Hij Die daar zat, zag eruit als de stenen jaspis en sardius. En er was een regenboog rondom de troon, die eruit zag als een smaragd.*

In het hemelse visioen van Johannes is sprake van slechts één troon, met daarop één Iemand, dus één persoon, een *Hij*. Iemand die de hemel echt gezien heeft kan onmogelijk nog in de drie-eenheid geloven! Voor mensen die niet weten wat te verwachten in de hemel is het goed nog eens te lezen wie de 24 ouderlingen prijzen:

Openbaring 4:11 *U bent het waard, Heere, te ontvangen de heerlijkheid, de eer en de kracht, want U hebt alle dingen geschapen, en door Uw wil bestaan zij en zijn zij geschapen.*

Zij aanbidden slechts één Persoon op de troon, de God van de hele schepping, en zij overstelpen alleen Hem met hun prijzen. Nergens is er sprake van een aanbidding van drie hemelse personen, en nergens is meer dan één God. Twijfelt iemand nog aan het feit dat God 1 individu is en geen commissie van drie? Geen van de profeten, geen van de Vaderen zag meer dan één God op de troon. De profeet Jesaja laat er geen misverstand over bestaan dat God enkelvoud is:

Jesaja 6:1 *In het jaar dat koning Uzzia stierf, zag ik de Heere zitten op een hoge en verheven troon, en de zomen van Zijn gewaad vulden de tempel.*

2 Serafs stonden boven Hem. Ieder had zes vleugels: met twee bedekte ieder zijn gezicht, met twee bedekte hij zijn voeten, en met twee vloog hij.

Hier beschrijft de Bijbel met wiskundige precisie de troonzaal van God. Zelfs het aantal en de functie van de vleugels van de serafs wordt correct beschreven. Maar God is duidelijk over hoeveel Hij Zelf is: één. Waarom zou God wel de engelen precies beschrijven, maar intussen zwijgen over Zijn vermeende drievuldigheid? Het is duidelijk: Jesaja is getroffen door de absolute heiligheid van de Ene God die alleen op de troon zit. Het erkennen en belijden van de absolute ondeelbaarheid van Gods persoon trekt de glorie van God aan. Een proclamatie van een op filosofische begrippen gebaseerde drie-eenheid brengt die glorie niet, maar alleen de verwarring en frustratie...

De situatie is in het Nieuwe Testament niet anders. Dezelfde Ene God is geopenbaard in vlees (1 Tim 3:16). Daarom is Jezus niet een tweede persoon van een drie-eenheid, maar God de Vader Zelf die is gekomen in de vorm van een Man van vlees en bloed. Het is om die reden dat Johannes zonder schroom verklaart dat Jezus tevens de Schepper is:

Johannes 1:3 *Alle dingen zijn door het Woord gemaakt, en zonder dit Woord is geen ding gemaakt dat gemaakt is.*

Johannes 1:14 *En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader), vol van genade en waarheid.*

Johannes spreekt vrijelijk over de Schepper als een Hij. Dat doet ook de apostel Paulus, die Jezus als de Schepper van het heelal aanwijst:

Kolossenzen 1:16 *Want door Hem zijn alle dingen geschapen die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zichtbaar en die onzichtbaar zijn: tronen, heerschappijen, overheden of machten; alle dingen zijn door Hem en voor Hem geschapen.*

Dit is dezelfde apostel Paulus die als lid van het Sanhedrin het zijn taak had gemaakt de Christenen te vervolgen omdat hij, als gelovige Jood, de notie dat Jezus God is als blasfemie beschouwde. En nu, nadat hij door een ontmoeting met Hem tot het geloof is gekomen, verklaart hij zonder omwegen dat Jezus de Schepper is!

Wie is een betere getuige dan de Here Jezus Zelf? De woorden van Jezus laten geen twijfel dat God alleen was als Schepper:

Mattheüs 19:4 *En Hij antwoordde en zei tegen hen: Hebt u niet gelezen dat Hij Die de mens gemaakt heeft, hen van het begin af mannelijk en vrouwelijk gemaakt heeft*

We zien dat door de gehele Bijbel consequent dezelfde woorden worden gebruikt om Degene te omschrijven die verantwoordelijk is voor het universum en alles daarin: *één God, Hij, Hem, Hemzelf, Ik, Ikzelf, Ik alleen, Mijzelf*. Dit is geen simpel detail, maar een zaak die de kern van het evangelie raakt. God kan alleen almachtig zijn als Hij alleen in staat is om de hemel en aarde te maken, zonder hulp van twee assistenten. Als God in Zijn Woord meldt dat *Hij* de hemel en aarde heeft gemaakt, dan heeft de mens niet de vrijheid die *Hij* te vervangen door een *zij* in de vorm van een drietal hemelse personen.

Tenslotte laat de Bijbel niet alleen zien dat een enkelvoudige God, een Hij, de huidige hemel en aarde heeft geschapen, maar dat Hij tevens geheel alleen verantwoordelijk zal zijn voor de nieuwe schepping. Hier had God bij uitstek de gelegenheid kunnen nemen om de mensen eindelijk te onthullen dat Hij drie personen is. Maar niets van dat alles:

Openbaring 21:5 *En Hij Die op de troon zit, zei: Zie, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zei tegen mij: Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en betrouwbaar.*

Zo is de boodschap van de Bijbel terug bij het begin. Ik heb laten zien dat de tekst consistent wijst naar één enkele Schepper, een Hij, één Persoon, die alles alleen door Hemzelf heeft gemaakt, zonder hulp van anderen. Jezus beschuldigt de farizeeërs dat ze het Woord van God nietig maken door te vertrouwen op de traditie van mensen. Laat ik op dezelfde manier de lezer vragen om de boodschap van God serieus te nemen: Laat de zogenaamde Christelijke traditie die bedacht is door mensen los. Volg in plaats daarvan het Woord van God. De schepping van het universum is het werk van een enkelvoudige, persoonlijke God, niet van een hemelse commissie.

In het volgende deel zullen we vaststellen dat het Woord van God identiek is aan God, en geen tweede persoon van een drie-eenheid.